І чужому научайтесь, й свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 120. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 24-го ЧЕРВНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, JUNE 24, 1975 No. 120. VOL. LXXXII.

ОБ'ЄДНАНІ НАЦІЇ НАМАГАЮТЬСЯ „ДИПЛОМАТИЧНИМ ШЛЯХОМ" ДОПОМОГТИ ПОЛІТВ'ЯЗНЯМ В СССР — ЗАЯВИВ КУРТ ВАЛЬДГАЙМ НА ЗАПИТ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТКИ; 30 УКРАЇНОК З ВІЛЬНИХ КРАЇН І П'ЯТЬ ЧЛЕНІВ ДЕЛЕГАЦІЇ УССР ПРИЇХАЛИ НА СВІТОВУ ЖІНОЧУ КОНФЕРЕНЦІЮ В МЕХІКО

Мехіко Ситі. (УІС „Смолоскип") — Об'єднані Нації стараються „всі випадки, пов'язані з людськими правами, полагоджувати дипломатичним шляхом" і також „роблять усе можливе" в справі українських жінок - політв'язнів у Совєтському Союзі — заявив Курт Вальдгайм, генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй, відповідаючи на запит представниці „Смолоскипу" Марусі Зарицької під час першої пресової конференції в середу, 18-го червня, яка попередила відкриття Світової Конференції Міжнародного Року Жінки, що відбулося в четвер, 19-го червня.

Уже в першому дні Конференції в Мехіко Ситі було приявних біля тридцять українок з поселень у вільних країнах, які входять в склад делегації Світового Конгресу Вільних Українців і Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, яку очолюють пані Марія Бек і Олена Процюк від СФУЖО та адв. Андрій Семотюк від СКВУ.

Між делегатками — як уже інформовано — є представниця Українського Народного Союзу, його головна касирка пані Уляна Дячук, а заступниця головного предсідника УНС пані Марія Душник та Галина Гірняк репрезентують УККА.

Українки з вільних країн вже в перших днях Конференції нав'язали багато знайомств та поробили ряд заходів для поінформування про важку долю українки в Совєтському Союзі взагалі, а українок-політв'язнів зокрема.

Постійне Представництво УССР при ОН листом з 5-го червня — очевидно російською мовою — повідомило „Єво Превосходітельство г-на Курта Вальдхайма", що „Правительство Украінской СССР назначило делегацію республіки на Всемірную конференцію Международного года женщини" заступника міністра юстиції УССР Павлушкову Ольгу Гаврилівну, яка є головою делегації, доктора медичних наук і професора Державного університету ім. Івана Франка у Львові Карпенко Лідію Миколаївну, бригадирку племрадгоспу „15 років жовтня" Переяслав-Хмельницького району Скляренко Надію Іванівну та Білоусова Михайла і Бутейка Антона Денисовича, співробітників міністерства закордонних справ УССР. Делегацію супроводить представник Постійного представництва УССР при ООН Анатолій Б. Головко.

ПРОПОНУЮТЬ РЕФОРМУ КАНАДСЬКОЇ ШКІЛЬНОЇ СИСТЕМИ

Оттава. — Шість довірених осіб і двох службовців міністерства освіти у федеральному уряді Канади, які на протязі одного року займалися дослідженнями шкільної системи Канади з узглядненням т.зв. етнічних проблем у шкільництві, складуть незабаром звідомлення міністрові освіти, в якому, — як інформує „Канадська Сцена", — вони рекомендуватимуть програми з уживанням рідної мови дитини в початкових клясах і уведення етнічних культурних курсів в пізніших клясах.

Автори звіту думають, що їхні пропозиції, якщо будуть прийняті міністерством, принесуть великі зміни у навчанні, головно у місцевостях, де у великій кількості живуть етнічні групи. Звіт займається культурним і расовим упередженням у програмі навчання і хоча відкидає у принципі систему квоти в найманні до праці учителів, то все таки звітодавці рекомендують вербувати на посади учителів осіб з поодиноких етнічних груп. При їх допомозі можна буде скоріше і ефектовніше увести в нову шкільну систему пропоновані зміни і пояснити їх учням та батькам.

Під час переслухань і розмов з батьками — імігрантами, — останні висловлювали невдоволення щодо способу навчання їхніх дітей. Вони бажають, щоб освітня система допомагала зберігати їхню культуру й мову та не допускала до прірви між батьками і дітьми. Деякі з пропозицій стосуватимуться дитячих садочків і початкових кляс. Наприклад, якщо школа має три більші мовні групи і три ступені перших кляс, то школа повинна поділити дітей так, щоб учні тієї самої національної групи були разом з учителем чи непрофесійним помічником, який може говорити їхньою рідною мовою.

Дальша рекомендація стосується більше програм, які зберігатимуть поодинокі національні культури. В середніх школах заохочуватимуть творити етнічні культурні клюби.

В Торонті відбудеться симпозіюм про рух спротиву в Україні

Торонто. — В днях 4, 5 і 6-го липня в університеті Йорк відбуватиметься конференція, в програмі якої передбачений симпозіюм який розглядатиме рух спротиву в Україні, його початки, розвиток і вплив на суспільство, — інформує Союз Українського Студентства Канади, організатор цієї конференції. Серед доповідачів будуть проф. Б. Бацюрків, Карлетонський університет, проф. Роман Сербин — Квебецький університет, Мирослав Дяковський, кол. асистент директора радіо „Свобода", та багато інших. Виступлять також представники комітетів і груп, які займаються обороною українських політичних в'язнів в Україні.

Симпозіюм розглядатиме такі теми: Український рух спротиву в перспективі Східньої Европи і Совєтського Союзу; Проблема національного питання в Україні, а зокрема розвиток національного почуття під час української революції в 1917-20 роках; Політичний рух спротиву — його історія, розвиток і течії в цьому русі; Питання і роля культурного руху спротиву; Жидівське питання в Україні; Економічне питання в СССР; Оборона дисидентів; Справа жінок в Совєтському Союзі; Проблема Українського канадського чи американського туриста в Україні; Майбутні перспективи для обопільної праці в обороні політичних в'язнів.

Після кожної обговореної теми відбудеться основна дискусія і виміна думок. Кошти реєстрації виноситимуть 15 долярів, що включає доступ на всі доповіді і вступ на вечірку. Ближчі інформації можна одержати, пишучи на адресу:

„Symposium",
394 Bloor St. W.,
Toronto, Ont., Canada,
M5S IX4.
Tel.: (416) 967-0640.

На Союзівці почалися тенісовий і хлоп'ячий табори

Союзівка, Кергонксон, Н. Й. — Чудовою соняшною погодою та концертом української музики, співу і танку привітала Союзівка майже сотню юних таборовиків, які прибули на цю оселю УН-Союзу в суботу, 21-го червня, на відпочинок та розвагу після дев'ять-місячних шкільних зайнять.

Хоч офіційне відкриття літнього вакаційного сезону традиційно збігається із святом Дня Незалежности, що цього року припадає на п'ятницю, 4-го липня, тим самим заповнюючи триденний, т. зв. довгий вікенд, Союзівка вже минулої суботи проявляла всі познаки вакаційного сезону: паркувальні площі заповнилися автомобілями з позначеннями різних стейтів ЗСА — від Іллінойс, Мичігену та Міннесоти до Ню Йорку, Ню Джерзі і Коннектикат, в гостинниці, при реєстраційних віконцях, стояли черги старших і молодших гостей; працівники метушилися, „вигладжуючи" тут і там раніше започатковані роботи, молодь розташувалася по приміщеннях, одержуючи останні поради від батьків.

Тенісовий табір, в якому бере участь понад 50 хлопців і дівчат у віці від 12 до 18 років, почав свою першу групову лекцію вже в суботу по полудні під проводом інструкторів Зенона Снилика і Юрія Савчака, та асистента Стефана Федоровського. Цей табір, який Союзівка улаштовує вже п'ятий рік підряд, втішається щораз то більшою популярністю серед молоді та притягає хлопців і дівчат навіть з віддалених стейтів. Цього року, понад 15 таборовиків прибули із середньо-західніх стейтів, а деякі з них є вперше на Союзівці. Дівчата розташувалися в люксусово-відновлених кімнатах віллі „Ужгород" (колишній Анекс), а хлопці займають горішній поверх гостинниці. Табір триватиме до суботи 28-го червня.

Учасники дитячого відпочинкового табору — хлопці у віці від 7 до 11 років — розпочали тритижневий побут у рівнож відновлених приміщеннях віллі „Львів". Табір, на який зголосилося понад 20 хлопців, є під командою п-і Стефи Гавриляк, молодої учительки з Покіпсі, Н. Й., а її допомагають сестрички: Марта Костишин, бунчужна; Ірка Борбич, писар; та Христя Клодницька, Віра Лодзюк, Ліда Семанишин, Марта Телішевська, Джойс Цюпа.

В суботу вечором, в програмі „Молодь — Молоді", виступили співочий, танцювальний та інструментальний ансамблі з Трентону, Н. Дж., в числі 50 виконавців,

(Продовження на стор. 4-ій)

СОВЄТСЬКІ АГЕНТИ ПІДСЛУХУВАЛИ АМЕРИКАНСЬКІ ТЕЛЕФОНІЧНІ РОЗМОВИ

Чікаго. — Газета „Чікаго Трибюн" у виданні з понеділка, 23 червня, інформує, що Комісія Рокефеллера, яка недавно передала президентові Джералдові Фордові звіт про діяльність Центральної Розвідчої Агенції (Сі-Ай-Ей), одержала докази, що агенти Совєтського Союзу підслухували телефонічні розмови великої кількости американців, включно із конгресменами та різними членами Уряду. Згідно з одним джерелом, совєтські агенти зуміли підслухати коло 100,000 розмов та що розмови кожного члена Конгресу були записані на магнетофонну стрічку принаймні один раз. „Чікаго Трибюн" інформує, що совєтські агенти доконали це за допомогою компютерів під час телефонічних розмов на далеку віддаль. Газета твердить, що працівники Крайової Агенції Безпеки свідчили про це совєтське шпигунство перед Комісією Рокефеллера, яка включила це свідчення в свій звіт для Президента, але президент Форд, за порадою адвокатів Білого Дому, мав нібито усунути більшу частину цих інформацій із звіту, з уваги на „державну безпеку". Згідно з „Чікаго Трибюн", працівники Крайової Агенції Безпеки довідалися про шпигунське підслухування телефонічних розмов агентами КҐБ, коли ці агенти старалися переслати до Совєтського Союзу вже зібрані інформації.

СССР заінсталював 60 багатозарядних міжконтинентальних ракет

Вашінґтон. — Секретар оборони Джеймс Шлесінджер минулої п'ятниці, 20 червня, повідомив кореспондентів, що протягом останніх 6-ох місяців Совєтський Союз заінсталював 60 атомових багатозарядних міжконтинентальних ракет, хоча в січні ц.р. він говорив, що СССР інсталює тільки дві міжконтинентальні ракети із багатьма атомовими головками. Шлесінджер заявив, що інсталяція 60-ох нових ракет не є несподіванкою і також не становить серйозної загрози для ЗСА, бо коли СССР щойно почав інсталювати свої перші багатозарядні міжконтинентальні ракети, то Америка вже має їх 902 і незабаром це число зросте до 1,286. Секретар оборони також повідомив, що Совєтський Союз почав розброювати деякі із своїх старших міжконтинентальних ракет, а натомість збільшувати кількість ракет, які можуть бути вистрілені із підводних човнів. Шлесінджер сказав, що СССР має на це право згідно із тимчасовим 5-літнім договором між колишнім президентом Ричардом Ніксоном і генеральним секретарем КПСС Леонідом Брежнєвим. Москва старається всіми способами змодернізувати свою стратегічну потужність розбудовою більших і точніших ракет, заявив Шлесінджер. Між іншим, наради між ЗСА та СССР щодо обмеження стратегічної зброї, які мали відновитися в Женеві 23-го червня, були відложені до 2-го липня ц.р., бо обидві сторони не могли прийти до порозуміння щодо родів ракет, які мали б підлягати цьому обмеженню.

Юні бандуристи знову виступили на телебаченні

Ню Йорк (М. Чорний). — У п'ятницю, 20-го червня ц.р. о год. 12 на телебаченні, канал 5, на програмі „Міддей Лайф" можна було бачити десяток наших молодих хлопців і дівчат у прекрасних народних строях з бандурами. Все відбувалося на 67 вулиці перед будинком телестанції. Це був спеціяльний виступ учнів Школи Кобзарського Мистецтва. У міні-інтерв'ю з керівником Школи о. Сергієм Кіндзерявим-Пастуховим, слухачі почули і про Україну і про бандуру, як символ народної боротьби за свободу. Отець Сергій сказав, що це мабуть одинокий у світі інструмент, за який влада переслідувала, що було причиною великого здивування модератора. Заграли бандуристи тільки два дуже скорочені таночки.

Хоча виступ цей був дуже короткий і нібн випадковий, проте зробив він якнайкраще враження і солідну роботу там, де це важно.

ЛУК'ЯНЕНКА ТРИМАЛИ ДВА МІСЯЦІ В ПСИХІЯТРИЧНІЙ ЛІКАРНІ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — З кіл політичних в'язнів СССР стало відомо, що 19 грудня 1974 року власті Владимірської в'язниці, де перебуває Левко Лук'яненко, перевезли його до психіятричного закладу в Рибінську і там його держали впродовж 2-ох місяців. Причина такого покарання Лук'яненка така, що він не погодився на вимоги органів КҐБ відмовитись від своїх політичних поглядів.

Левко Лук'яненко, 1927 року народження, відбуває кару 15-річного ув'язнення. Він є родом з Чернігівської области, був членом КПСС, закінчив юридичний факультет Московського університету, працював в апараті районового комітету КПСС в Глинянах, Львівської области, а згодом там же адвокатом. У другій половині 1950-их років, він, разом з Іваном Кандибою, Степаном Віруном та іншими виготовив проєкт програми Української Робітничо - Селянської Спілки. В програмі передбачалась боротьба леґальними методами за національні і соціяльні права українського народу. Учасники цієї групи, що згодом стала відома як група юристів, дискутували також питання евентуального виходу УССР і СССР. Це право, теоретично ґарантується конституцією СССР і УССР. Проте, в січні 1961 року Л. Лук'яненка і товаришів арештували органи КҐБ і 20-го травня 1961 року засудили Лук'яненка на кару смерти, а його співробітників на кари від 10 до 15 років в'язниці. Пізніше смертний присуд Лук'яненкові замінили на 15-річне ув'язнення.

Лук'яненко відомий з того, що він неодноратно брав участь в різних акціях самооборони політичних в'язнів. В січні 1976 року він кінчає свій присуд і повинен вийти на волю. Але власне у зв'язку зі згаданим намаганням органів КҐБ вимусити на ньому відмовлення від його поглядів, існують в колах політичних в'язнів СССР побоювання, щоб його після закінчення присуду не післали до психіятричного заведення загального типу, де держать нервово-хворих не-в'язнів.

Проголошено вислідн „виборів" в СССР: „голосувало" 99.98 відсотка

Москва. — Президія Верховної Ради СССР опублікувала з датою 21 червня дані про вислідн „виборів" в СССР, які відбулися в неділю 15 червня. Центральні виборчі комісії окремих республік подали дані до відома 19 червня. У повідомленні говориться, що у списках виборців було зареєстровано 163,510.389 осіб, а в голосуванні взяло участь 163,480.-046 осіб, тобто 99.98 відсотків.

Коли йдеться про Українську ССР, то тут до виборчих списків було внесено 34.170.966 осіб. Участь у виборах взяло 34,168,785 осіб, тобто 99,99 відсотка усіх уповноважених до голосування. Точно такий самий відсоток голосуючих мали ще такі „республіки". Білоруська, Узбецька, Казахська, Грузинська, Азербайджанська, Латвійська, Киргизька, Таджикська і Туркменська. Естонська і Молдавська республіки „досягнули" 99.98 відсотків голосуючих, Вірменська найменше, — бо тільки 99.96 відсотків, а Російська — 99.97 відсотків.

Загострено тюремний режим для В. Буковського

Ню Йорк. — Тут одержано інформацію про те, що російському письменникові-дисидентові А. Е. Левітонові-Краснову, який тепер находиться на Заході, пощастило розмовляти телефонічно з сестрою Володимира Буковського, в'язня Владимирської тюрми, Ольгою. Згідно з переданим повідомленням, мати В. Буковського Ніна Іванівна Буковська мала змогу зустрінутися з сином в тюрмі 8-го червня. „Побачення проходило, — як інформує А. Е. Левітін-Краснов, — в присутності представників тюремної адміністрації, які декілька разів втручалися в розмову і брутально переривали бесіду".

Стан здоров'я В. Буковського дуже поганий. „Володимир дуже подався і виглядає блідо. З розмови виснилося, що порівняно мирний період в тюремному житті Волдимира закінчився — починаються нові випробування. В червні у Владимирській тюрмі, в якій як відомо, держать Валентина Мороза, введено примусові роботи. Буковський від праці відмовляється з таких причин:

1. Праця (виготовлювання деталів) відбувається у напівтемному приміщенні, без денного світла. Докладна праця в таких умовах цілком неможлива для Буковського, бо в нього послаблений зір.

2. Для в'язнів введена цілком недостатня норма, при чому за невиконання норми адміністрація погрожує карцером. Таким чином, ця праця перетворюється у знущання над в'язнями.

3. Володимир, сам важко хворий (про це знає тюремна адміністрація і тюремна санітарна частина), не може працювати 8 годин, стоячи у напівзігнутому стані біля машини.

У міжчасі, адміністрація тюрми офіційно повідомила, що Володимир за відмовлення від праці буде переведений на час пів року на знижену норму харчування, що для нього, як хворого на шлункову недугу, означає загибель".

Подаючи ці інформації, А. Е. Левітін-Краснов звертає увагу, що в таких приблизно умовах загинув відомий письменник дисидент Юрій Галансков. А. Е. Левітін-Краснов закликає „всіх чесних людей посилити боротьбу за звільнення, чи хоча б за покращання режиму для Володимира Буковського". Це звернення Левітіна-Краснова, повний текст якого опублікувало „Новоє Русскоє Слово" з 22 червня, датоване 17 червня, тобто, коли він мав телефонічну розмову з сестрею Буковського Ольгою Константиновною.

СССР готовий до ведення хемічної війни – каже ген. секретар НАТО

Аннаполіс, Мд. — Виступаючи в симпозіюмі зорганізованому військовою Академією Морської Флоти ЗСА, генеральний секретар Північно-Атлантійського Оборонного Пакту Джозеф Лунц заявив, що Совєтський Союз, помимо заперечення, вже сьогодні спроможний розпочати широкозакроєну хемічну атаку на будь-яку країну. Досі таку спроможність мали тільки З'єднані Стейти Америки. Згідно з інформаціями Дж. Лунца, СССР „розпочав тепер заходи, щоб бути „повністю готовими до такої війни". Вправді Совєтський Союз погодився на підписання договору про обмеження цієї зброї, „але в такому договорі все є багато викрутів".

ОЙ НЕМА ТО КРАЮ, КРАЮ...

Репортаж Леоніда Полтави з Союзівки

Молодь відчуває таке наставлення свого керівника. Вимогливий, справедливий і по-батьківському добрий, ідеальний організатор. Наставлення управителя відбивається не лише на молоді, а й на загальній радісно-відпочинковій атмосфері Оселі, і на дальших зв'язках з околичним американським світом. Коли, наприклад, кілька років тому була криза з м'ясом — „на Союзівці пропонували гостям на вибір по кілька м'ясив. Це не так просто в час, коли й великі ресторани переходили на „гембурґери"...

Все вимагає праці.

Вона особлива — бо все тут робиться з бажанням добре виконати обов'язок, адже це праця для своїх людей, а своя сорочка таки найближча. А ще ж і сорочка не проста — сотні вишиваних сорочок і блюзок побачите на тій землі, де міцно й певно стоять серед квітів пам'ятники Т. Шевченкові роботи сл. п. О. Архипенка, гетьманові І. Мазепі роботи сл. п. С. Литвиненка, і незабаром буде відкрите й погруддя геніяльної Лесі Українки, роботи мистця Михайла Черешньовського, який боровся за право україни вільно жити й вільно творити — під прапором ген.-хор. Тараса Чупринки-Шухевича.

Які великі й далекосяглі символи!

Як багато сконцентровано їх тут, на Союзівці, на цьому клаптику України на американській землі!

Не лише Головний Уряд Українського Народного Союзу — найбільші трести й концерни в Америці мають нині багато турбот, в час хиткого доляра й рецесії. Недавно на Союзівці відбувалися річні наради Головного Уряду. Головний предсідник Йосип Лисогір з задоволенням сконстатував, що за Союзівку можна бути спокійним: тоді, коли навіть більші відпочинкові оселі й установи в Америці важко відчувають удари рецесії — Союзівка зростає.

Чому Союзівка зростає?

Перш за все, тому, що головною силою цієї Оселі є молодь, а де молодь, там і зростання.

І друге „перш за все": тому, що розвиток тут не йде самоплавом, а його плянують.

Обходимо й об'їздимо з В. Квасом посілість.

Перед в'їздом на Оселю — надзвичайна, велична споруда, з вежами у формі козацьких сторожових башт. Тут будується церква, унікальна за задумом, наскрізь модерна і наскрізь українська. Здалеку її фотографує група американців, а в очко об'єктива потрапляє й Союзівка, бо вони творять одно ціле. Зблизька оглядає будову Ендрю Понсіс, власник фірми платівок „Апон Рекорд корп.", який з родиною поселився поблизу Союзівки і з п-і Дарією та синком Андрійком є тут частим гостем. Та про цю будову нижче.

В'їзд до Союзівки нині такий вигідний, що кращого годі й бажати. Довгі ряди смерічок крокують угору, немов ведуть у рідний гірський край. Вже внизу чекають спортовців 7 тенісових кортів-площ, 2 волейбольні корти, футболеве поле, баскетбол, „бедмінтон", чистий, мов гірська річка, розлогий купелевий басейн, настільний теніс та ін. гри, дитячий ігровий майданчик і т. д.

Проїздимо, зупиняючись по черзі у віллях Союзівки, закосичених зеленню. „Гостинниця" з великою вітальнею, бібліотекою, крамницею, канцелярією, житловими кімнатами вгорі й їдальнею внизу... Біля неї — нова будова, що відразу ж бере за око: нижній поверх викладений диким камінням, горішній — деревом, нагорі житла, внизу гараж і склад. Ця будова очікує на свою назву, напевно якусь чергову пригадку частини Української Землі.

Повз витриману в гуцульському стилі „Ворохту" й водограй їдемо, попри паркувальну площу, до нанової

(Закінчення на стор. 4-ій).

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Потрібна негайна оборона

Вістки з України про те, що Валентинові Морозові грозить приміщення у тюремній психіятричній лікарні, чи що він вже у такій лікарні находиться і що таке „лікування" вже почалося — викликає загальну і оправдану тривогу. Для нікого бо не є таємницею, що значить „лікування" у психіятричній лікарні за методами, визначеними чинниками КҐБ, у загальному пляні совєтської поліції боротьби з інакшемислячими дисидентами і членами опору совєтській тоталітарній системі. Мета КҐБівського насильства над в'язнями, а зокрема „лікування" — і зламати фізично і психічно людину, перетворити її у безвольну істоту, позбавлену здібности нормально відчувати і мислити.

Повідомлення про плян запроторити В. Мороза до психіятричного закладу кружляють вже від деякого часу і сьогодні є вже очевидним, що життя його знову стало під прямою і найважчою загрозою. Ці вістки заставляють все українське громадянство у всіх країнах на Заході, а в першій мірі на терені ЗСА і Канади, до негайної і масової акції в його обороні. Церкви і церковні організації, громадські товариства, наукові, професійні, культурні установи, молоді і старші, — всі ми повинні включитися в акцію оборони і зміцнити дотеперішні заходи Комітету Оборони Валентина Мороза.

В першій мірі треба подбати про те, щоб справу В. Мороза поковно винести на міжнародний форум і щоб дістати активну підтримку урядів ЗСА, Канади та інших західніх держав. Як відомо, у Вашінґтоні відновлено акцію в Конґресі щодо схвалення відповідної резолюції, якою Конґрес зобов'язав би Президента підняти справу В. Мороза перед совєтськими чинниками. Ця справа тепер стає дуже актуальною і з боку всього українського громадянства повинні бути роблені зусилля, щоб конґресмени і сенатори з окремих стейтів приєдналися до внесеної вже резолюції. Що скоріше ми це зробимо, то скоріше можемо рахувати на принаймні мінімальний успіх у випадку інтервенції.

З України закликають негайно збільшити заходи і зусилля, щоб допомогти В. Морозові і іншим політичним в'язням, доля яких погіршується пропорційно до того, як зміцнюються „добросусідські" взаємини між СССР і Заходом, і як Захід перестає виявляти зацікавлення проблемою порушування прав людини в СССР. Нашим обов'язком і нашим завданням сьогодні зробити все, щоб добитися зміни і добитися зовнішньої інтервенції, а також, щоб змобілізувати в обороні Валентина Мороза та його друзів у тюрмах і концтаборах публічну опінію світу.

Добра ціль

Минулого тижня президент Форд підписав законопроєкт, схвалений раніше обома Палатами Конґресу, який призначує 473 мільйони долярів на створення коло 840,000 літніх затруднень для молодих людей із бідніших родин. Згідно з новим законом, ці гроші будуть передані стейтам, містам і містечкам, які таким чином зможуть протягом 9-ох літніх тижнів затруднювати молодих людей по 26 годин на тиждень і платити їм 2.10 доляра на годину. Програма літніх праць почнеться 7-го липня.

Схвалені Урядом гроші підуть на добру ціль з багатьох причин. Поперше, з програми літніх праць можуть користати хлопці і дівчата у віці від 14 до 21-го року життя, які походять з родин, річні прибутки яких виносять 5,050 долярів або менше. Таким чином зароблені молодими людьми гроші можуть стати у великій пригоді цим біднішим родинам. Наприклад, Ню Йорк стейт одержить 39.8 мільйона долярів і зможе затруднити 72,500 молодих людей, а саме місто Ню Йорк дістане 26.6 мільйона долярів і разом із 22 мільйонами, одержаними раніше, матиме 48.6 мільйона долярів на створення коло 100,000 літніх праць для молоді. Отже, тільки самі нюйоркські цифри вказують, як багато молодих людей матимуть змогу не тільки заробити для себе на такі речі як одяг, розвага тощо, але в цей час високого безробіття також допомогти своїм родинам.

Подруге, деякі з цих молодих дівчат і хлопців зможуть заощадити якусь суму на продовження навчання в коледжах чи університетах, чи на вивчення якогось ремесла в спеціяльних школах. Потретє, як відомо, молоді люди із бідніших родин поповнюють досить велику частину проступків, як крадіжі, грабунки тощо, а затруднення їх за відносно добру платню „забере їх із вулиці" — як то кажуть наші англомовні співгромадяни — тобто спричиниться до зменшення злочинности.

Програма літніх праць для молоді принесе користь не тільки хлопцям і дівчатам із бідніших родин, але також студентам коледжів і університетів, яких стейтові чи міські уряди затруднюють для нагляду над цією програмою, при реєстрації кандидатів на працю, а також як інструкторів тощо. Місто Ню Йорк вже затруднило коло 4,000 таких студентів коледжів і університетів.

Отже, програма літніх праць для молоді, на яку Уряд призначив 473 мільйони долярів, буде дуже корисною. У зв'язку з тим варта пригадати, що Український Народний Союз вже від років кожного літа затруднює коло 100 наших молодих дівчат і хлопців — головно на „Союзівці", як також в Головній Канцелярії та у „Свободі" Можна сказати, що УНСоюз у цьому відношенні „випередив" Вашінґтон на багато років.

В 1976 році продаватимуть в ЗСА авта совєтського випуску

Детройт. — Колишній заступник автової компанії „Дженерал Моторс" Дж. ДеЛорін заявив, що в наступному, 1976 році можна буде купити на американському ринку совєтські автомобілі моделю „Лада". Досі автомобілі цього типу продаються в 70 країнах світу. Автомобіль „Лада" має чотирициліндровий мотор, може розвивати швидкість 84 милі на годину і повністю надається до вжитку на шляхах ЗСА. До кінця 1975 року мають бути устійнені всі технічні справи, пов'язані з імпортом цих авт.

Ярослав Курдидик

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

Масові демонстрації, які від місяця проходять у Сеулі, мають на меті перестерегти президента Північної Кореї Кім Іль Сунга, що у Південній Кореї всі прошарки населення підтримують беззастережно свій уряд, якому Північ погрожує знову новою війною.

На одній із найбільших демонстрацій, де зібралося майже мільйон робітників і студентів на центральній площі Сеулу, демонстранти апелювали до президента Форда виконати оборонні зобов'язання відносно Південної Кореї. У пересланих на руки Президента резолюціях проситься, щоби він перестеріг Північ не трактувати Південної Кореї, як „чергового В'єтнаму". У своїх закликах демонстранти перестерегли президента Кіма Іль Сунга, щоби він не прорахувався у своїх примітивного ґатунку провокаціях, які були може успішні у в'єтнамських пралісах, коли подібними трюками можна було заскакувати і терроризувати безвольних південних в'єтнамців, або занархізованих камбоджців. Ми, кажуть сучасні південні корейці, не ті слабоозброєні південнокорейці, з якими він зустрівся 25 років тому, і всі ми є за об'єднанням Кореї, але, підкреслюємо, — Кореї без комунізму!

Оце вже четвертий раз у різних принагідних виступах президент Форд перестеріг Кім Іль Сунга, що, якщо він поважиться на будь-який вияв воєнних дій, він зустрінеться не лише з мільйоновою армією Південної Кореї, але теж із американською воєнною міццю. Як відомо, на основі взаємного договору з 1954 року ЗСА зобов'язалися боронити Південну Корею і як наявний вияв того ЗСА тримають там постійно 40 тисяч свого війська.

У Пентаґоні деякі чільні військові фахівці, яким на випадок нової загрози довелося б боронити Південну Корею, намагаються збагнути чи не найосновнішу проблему, а саме: після прогри у В'єтнамі, не лише Конґрес, але — що важливіше — американський народ чи погодиться підтримувати нову евентуальну війну у Кореї, не зважаючи на договір і запевнювання Президента.

Американська розвідка має найдостовірніші підтвердження про те, що відразу після ліквідації сайґонського уряду Кім Іль Сунґ перший раз після 14 років відвідав Пекін із пропозицією, щоби йому дали змогу використати американський жаль, збентеження і політичне замішання та вдарити повною силою на Південну Корею. Але, за точними вістками з Пекіну, виявляється, що Китай не хоче розпочинати під цю пору війни в Кореї з тієї простої причини, що він побоюється поновленої совєтської експансії у найвразливішому місці свого запілля і, найправдоподібніше, воліє, щоб у Кореї були американці, як своєрідна „перегорода проти московської домінації".

Знавці міжнародної політики твердять, що близькі американсько - японські відношення, які є наріжним каменем американської політики на Тихому Океані, не підпали ніякій основній зміні після Індокитаю. Зовсім навпаки, в самій Японії дотеперішня, дуже зрештою сильна, ліва опозиція притихла і вперше за довгі роки не висуває домагань, щоб американці забралися з Японії та Окінави.

Але з другого боку виникає побоювання, щоб у Японії не почав відроджуватися приспаний японський мілітаризм, а він, розцінюючи його на довшу мету, може загрожувати стабільності і мирові в Азії. Бо модерно озброєна Японія зі своїми економічними ресурсами та постійно зростаючим економічним апетитом готова знову виступити скоріше в ролі могутнього конкурента, як партнера в обширі Тихого Океану. Таку правдоподібність загрози з боку Японії передбачають знавці тихоокеанського обширу, як „один із аспектів такої можливости" на випадок, коли б ЗСА послабили свою позицію у трикутнику — Корея, Філіппіни й Тайван.

Військові коментатори Е. В. Нефф, Дж. Грін, Б. К. Ґрейвер, що слідкують за останніми стратегічними ускладненнями, що виникають для ЗСА, зауважують у приблизній однозгідності, що З'єднаним Стейтам Америки слід добре і докладно розглянути всі карти, якими їм довелося б грати в евентуальному зударі з Північною Кореєю.

Ще до цього часу перебуває в Кореї Головна Квартира ОН, хоч її ролю треба уважати „чисто символічною", бо рішаючою силою є Головнокомандування Восьмої Армії, яке має під своєю командою понад 40 тисяч війська, 3 ескадрони Ф-4 (24 літаків в кожному). Це і є перший зав'язок американської бойової сили, яка мала б підтримати 600-тисячну корейську армію, 17 тисяч фльоти і 26 тисяч летунства із 330 бойовими літаками. А проти цієї сили передбачається, що Північна Корея може змобілізувати 360 тисяч війська, 11 тис. фльоти і 30 тисяч летунства з 600 літаками, серед яких майже половина — це літаки старшого типу.

Із оприлюдненого звіту, що його проголошено під кінець травня в Конгресі, секретар оборони Дж. Шлесінджер заявив, що в крайньому випадку ЗСА можуть вжити навіть тактичну нуклеарну зброю, підкреслюючи, що така крайність могла б статися тоді, якщо б Совєтський Союз із державами Варшавського пакту затакували держави НАТО. Таку крайню можливість з тактичною атомовою зброєю передбачається у випадку, коли західнім союзникам загрожувала б наявна і неминуча поразка. стосуватися тільки до членів НАТО?

У західній пресі появилися дуже цікаві коментування і насвітлювання вищезгаданої заяви секретаря оборони Шлесінджера, при чому за найцікавіші слід уважати припущення, що, мовляв, після дослівної прогри ЗСА в Індокитаї їм не залишається ніякого іншого виходу, як продемонструвати рішучими і безпосередніми заявами, що ЗСА не перетворилися в „паперового тигра" — як Америку намагаються представити деякі її вороги, а насправді залишаються і надалі в ролі „атомового тигра з сотнями ракет найрізнороднішого бойового застосування і десятками тисяч тактичних стрілен".

Коли прирівняти хоча б саму тільки тактичну атомову нищівну силу із по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

С. Букшована

ЗДОБУТКИ ЖІНОК В ЦИФРАХ

Зміни в суспільній ролі і функціях жінки обхоплюють цілий світ. В одних краях вони більші й швидші, в інших менші й повільніші. Незаторкненими тими змінами залишаються тільки ті краї, в яких опір змінам є дуже глибокий з огляду на відсталі відносини, або з огляду на прадавні побутові й обрядові звичаї, коли змінам в становищі жінки протистоять релігійні приписи, як це є, наприклад, у магометанських краях. Тоді на будь -які зміни в цьому відношенні треба довго чекати.

Держави т. зв. соціялістичного бльоку розтрублюють по всьому світі своїми пропаґандивними трубами про рівноправність жінки, про її здобутки, але як це виглядає на практиці, то найкраще видно в Совєтському Союзі. За півтоліття большевицької влади ані одна жінка не дослужилася бути приналеженою до Політбюра, ніяка не була і не є секретарем ЦК Комуністичної Партії, та тільки одна, Фурцева була міністром освіти! Гарна то рівноправність! Жінки в СССР творять більше як половину населення, але до найвищих постів їм зась! Їхня рівноправність дає їм право до найтяжчих робіт і нічого більше.

Як же ця справа виглядає в ЗСА? В 1972 році додатком до Конституції про рівні права положено конституційні основи під жіночі здобутки. Хоч цей додаток ще не став правосильним, бо ще певна кількість стейтів, вимагана законом, не схвалила його, але на кожному відтинку видно здобування жінками щораз нових позицій. Журнал „Тайм" з 26 травня ц. р. подає ряд цікавих цифр з різних галузей життя.

Мабуть, найбільше шуму наробили висвячування жінок на священиків у деяких віровизнаннях. Не зважаючи на спротив з різних боків, дотепер Лютеранська Церква в ЗСА має 24 жінки - священики, а Об'єднані Методисти аж 500. Вже є навіть дві жінки - рабіни, хоч традиції жидівської релігії взагалі обмежують участь жінок у деяких богослужебних практиках. Ще більше обіцююче виглядають ці справи на теологічних школах. Всіх студенток, кандидаток на священиків, є 14 відс., а в славній священичій школі Гарварду аж 35 відсотків.

Іншою твердинею, де вступ для жінок був дуже тяжкий, це лікарська професія і медичні школи. Коли в 1972 році студенток на медичних школах було 13 відс., то минулого року число їх майже подвоїлося. І, як звичайно, жінки виявили більшу пильність і витривалість, через що в часі першого року студій їх відпало значно менше, як хлопців. В адвокатській професії їх покищо є біля 7 відс., а в правничих школах минулого року жінки творили вже 20 відс. слухачів.

У бизнесових заведеннях жінок завжди було більше, але не на керівних позиціях, останніми роками жінки й тут здобувають щораз частіше високі позиції. Дуже цікавим випадком є вибрана до ради директорів однієї з найбільших світових нафтових компаній „Галф" — жінка - монахиня.

До даних журналу „Тайм" можна ще багато додати. Однією з важливіших вказівок на зріст ролі жінки в суспільному житті є величезне збільшення числа жінок у різних ділянках військової служби. З того очевидний висновок, що фактична рівноправність жінки в ЗСА це не фраза, але життєвий факт, який зростає майже з дня на день і який поволі перебудовує ціле життя.

Не шкодило б, щоб і в нас, українців, ті, які тримаються „старих, добрих звичаїв", приглянулися, куди йде світ, і не відставали так значно від нього. Це варто пам'ятати особливо в „Році Жінки".

ДО 50-РІЧЧЯ СМЕРТИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА

ЗАКЛИК ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Рада Бібліотеки імени Симона Петлюри в Парижі на засіданні 2-го жовтня 1974 року постановила привернути увагу всього українського громадянства у вільному світі на те, що в 1976 році сповниться 50 років з того часу, як у Парижі загинув трагічною смертю Головний Отаман Симон Петлюра, Голова Української Держави.

Це 50-річчя українці у вільному світі повинні відзначити з найбільшою урочистістю і найбільшою пошаною.

На думку Ради Бібліотеки, в кожній країні вільного світу, а також у місцевостях більшого скупчення наших людей, повинні постати спеціяльні Комітети вшанування пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри, які заздалегідь повинні виготовити програми цих урочистих роковин. Це відзначення пропам'ятної дати повинно б проходити в двох напрямках: внутрішньому і зовнішньому.

На внутрішньому фронті належить мобілізувати всі творчі українські сили — політичні, наукові, церковні, громадські, мистецькі, щоб ці роковини пройшли з найбільшою урочистістю і на високому рівні. Особливо необхідна участь молоді, яка під час цих роковин змогла б відчути і оцінити особу Головного Отамана ,як символ невмирущої і несмертельної ідеї української державности.

На зовнішньому фронті—треба притягти широкі кола чужинецькі, які співчувають і симпатизують українській ідеї визволення і які могли б отримати відчуття не тільки єдности всіх українців у світі під час цих трагічних роковин, але могли б порачити, наскільки дія української державности постійно живуча і динамічна на фоні теперішнього стану в Україні.

Адже ж там усі події показують нестримний спротив проти окупантської влади, спротив, який виявляють усі прошарки нашого народу, особливо молодша ґенерація нашої інтеліґанції. Власне ці події (переслідування, засуди, запроторення до кацетів і до психіятричних лікарень, насильна русифікація і стремління вбити національний дух України) зобов'язують усіх нас якнайголосніше організувати ці роковини.

Належить мобілізувати світову пресу, радіо і телебачення, щоб ці засоби інформації широко відгукнулися на відзначення цих роковин і тим самим нагадали світові, що ідея української державности у всій її глибині і причинні є складовою частиною стремлінь усього людства до усталення миру і правди на світі.

Зі свого боку Рада Бібліотеки постановила покликати до підготови цього 50-річчя спеціяльний комітет, а виділена спеціяльна комісія має зайнятися виданням збірника, присвяченого пам'яті Головного Отамана. У збірнику умістяться не тільки матеріяли, які появилися друком за це півстоліття, але й нові матеріяли, які надійдуть до Ради Бібліотеки (спомини, світлини ще недруковані, статті, як наших ветеранів, так і авторів молодшого покоління і т. д.). Рада Бібліотеки так само вважає доцільним, щоб на ці роковини виробити пропам'ятну медалю, поштові картки, як також значки - віньєтки тощо.

Подаючи до загального відома вищенаведене, Рада Бібліотеки імени Симона Петлюри сподівається, що все без вийнятку українське громадянство у вільному світі відгукнеться на її заклик і протягом цих півтора року, які відділяють нас від часу відзначення цих роковин, зуміє підготовити і організувати їх з найбільшою активністю і успіхом.

Нехай же пам'ять Головного Отамана Симона Петлюри з'єднає українську спільноту в єдину міцну духовну і моральну силу на шляху до визволення нашої Батьківщини з-під московського ярма і прискорить відновлення Української Суверенної і Незалежної Української Держави, за яку пролив свою кров Симон Петлюра.

Нехай же пам'ять про Нього окрилює наші зусилля і змагання.

Рада Української Бібліотеки ім. Симона Петлюри
Париж, травень 1975

Садат закликає палестинців творити провізоричний уряд

Бейрут. — Президент Єгипту Анвар ель Садат заявив в окремому інтерв'ю, яке дав бейрутській газеті „Ан Нагар", що Палестинська Визвольна Організація й інші політичні сили палестинців повинні створити якнайскоріше тимчасовий уряд Палестини, щоб уряд ЗСА і уряди інших країн могли увійти з ним в безпосередні переговори. Садат, покликаючись на попередні розмови з президентом Фордом і державним секретарем Кіссінджером, відмітив, що „нам вже кілька разів було сказано при різних нагодах, що уряд З'єднаних Стейтів Америки не може нав'язувати жадного офіційного зв'язку з революційними рухами з огляду на усталені дипломатичні принципи, але Вашінґтон дуже радо розпічне розмови з тимчасовим урядом, якщо такий буде створений". При тому Садат дуже позитивно висловився про президента Форда, називаючи його людиною „сильною, стабільною і характерною".

Валентина Юрченко

НАСТЯ

(Оповідання)

(3)

Вона ще пильніше доглядала кімнати, не давала і порошинці сісти, але пізно увечері не наважувалася без Вікторового поклику заходити до кімнати — „щоб люди нічого не подумали". Така думка була і в Гасовського, бо не хотів би він скаламучувати Шусин спокій усякими дурними плітками та підшептами. Та й підстави для того не було, чи, вірніше, майже не було.

Про це „майже" знала тільки хіба одна Галька, бо Настя звірилася їй, що одного вечора Віктор Петрович ходив до кіна разом із нею, Настею. А сталося воно так. Хотів був він іти сам, а Настя аж ойкнула, коли почула, що йде фільм про життя Тараса Шевченка.

— Хочеш, підемо разом, без надуми сказав Гасовський, а роздумувати вже було незручно. — „Та нехай дівчина подивиться, хоч цим віддячу їй за працю", — подумав на своє виправдання. За останній рік він давав Насті чимало книжок із своєї хатньої бібліотечки, а найбільше українських клясиків. Вона жадібно ковтала ці книжки на дозвіллі, а Шевченка любила особливо і багато знала напам'ять.

Цей вечір для Насті лишився незабутнім, повним хвилювання і ні сила їй було приховати свій закоханий погляд від Віктора.

— Яка ж ти гарна сьогодні, Настуню, — промовив він, мимоволі милуючись дівчиною, яка вся світилася щастям. У рожевій маркизетовій сукні, подарованій Шусею, з пишним волоссям, напашена парфюмами, вона й справді притягала увагу своєю свіжістю і виглядала зваблюваою і елеґантною. Тільки руки її свідчили про звичку до важкої фізичної праці.

Сидячи у присмерку театру, Настя часто зиркала на милий Вікторів профіль, а коли він пошепки пояснював їй щось із Шевченкової біографії, дотикаючись її своїм дужим плечем, вона здригалася, як наелектризована.

Проминув цей вечір, як чарівний сон, особливо тоді, коли верталися додому розквітлим парком, сповненим весняних пахощів, а Віктор ненароком обіймав Настуню за талію. Вона, втративши зовсім глузд, вся пригорнулась до нього і завмерла на мить.

Цей вечір, може, й справді був би Настиною казкою, якби... І завжди це „якби" псує людям щастя !Воно тут з'явилося, як з-під землі, у вигляді „дорогих" сусідів — бухгальтера і його жінки, відомої пльоткарки, Поліни — місцевої кравчині, яка завжди знала усенькі родинні новини.

— Добрий вечір, Вікторе Петровичу! З ким це ви так приємно прогулюєтесь у парку? Ах, це Настя! — здивовано вигукнула вона. От би не впізнала тебе — така ти красуня у цій сукні. Ну, глядіть, глядіть, а то я Шусі все розкажу! — жартівливо пригрозивши пальцем, додала вона.

Збентежений Гасовський збувся якимось невдалим жартом, а Настя тільки мовчки посміхалася. В ту мить хміль щастя заступав їй усе на світі. — „Невже він любить мене?" — билася в неї шалена думка, змагаючись із непевністю. А проте, певним було одне — невидима нитка зв'язку снувалася між нею і Віктором з того пам'ятного вечора. Життєрадісна вдача Гасовського все частіше тепер перемагала смуток; надіявся він, всупереч усьому, на Шусине одужання і щасливе повернення додому. Та дарма!

Кавказ не надовго скріпив сили молодої дружини — вона повільно згасала, байдужа до чоловіка, до родинних обов'язків. А тут іще ці плітки про Віктора й Настю — хіба ж це можливе? Спочатку все це не вкладалося у Шусиній голові, але коли Поліна розповіла про зустріч у парку, а від себе доточила, що частенько бачила, як пізніми вечорами Настя виходила від Віктора, тоді прокинулася і в Шусі її ображена жіноча гідність, від її ока не сховалося те, що Настя зраджувала на кожному кроці через непідроблену щирість своєї вдачі, — своє кохання і відданість Вікторові, надмірну увагу до нього. Все те було в її очах, погляді, усмішці — та й усе.

Тепер в родині Гасовських найчастіше панувала гнітюча мовчанка, або точилися суперечки на прикрі теми із Шусиними обвинуваченнями і Вікторовими спростуваннями та виправдуванням. Лихе зерно вже було посіяне і тепер поливалося жіночими гіркими сльозами. Особливо болюче було Вікторові, що так гидко обплутано його дружину і його, і Настю липким павутинням обмов і підшептів. „Минеться! — думав він, — це просто хоробливий стан і нема чого робити з мухи слона". Але все те не миналося і Гордіїв вузол вже годі було розв'язати. Розрубала той вузол Шуся, після чергової прикрої розмови з чоловіком, заявивши, що вона переїздить до матері.

І тоді сталося те, що, мабуть, повинно було статися. Гасовський покликав якось увечері Настю і розповів їй усі свої прикрості, про які, зрештою, й сама вона дещо знала.

— Та хіба ж я винна, Вікторе Петровичу, що люблю вас більше за всіх на світі? В мене ж нікогісінького немає... В мене забрано все: батька, матір, родину й дім. А ваше тепле слово, о Боже, — та я ж нічого не хочу, тільки бачити вас... Я не забираю вас ні в кого... — і вона заридала, як дитина, схилившись на Вікторове плече.

Цього вечора Настя не ночувала в кухні, а Галька багатозначно мовчала, не питаючи її ні про що.

Шуся жила тепер у матері і стан її був майже безнадійний. Незабаром стара приїхала забрати усі доччині речі до себе і пакувала їх коридорі.

— Ах ти, шльондро безпритульна, — зарепетувала вона, побачивши Настю. — Вивели тебе з грязі в князі, а ти й віддячилася?! Бодай тобі добра не було за те, що ти родину розбила, дочку мою занапастила! — шмагала вона, як батогом, безжалісними словами. З дверей повисувалися голови сусідів, ласих на скандальні історії. Від деякого часу ці сусіди вже не кликали Настю на хатню роботу і вона порядкувала тільки в кімнаті Гасовського.

(Продовження буде)

ПЕРЕСТОРОГА ДЛЯ ПІВНІЧНОЇ КОРЕЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

няттям нищівности звичайної артилерійської і близькосяжности бомбардувального летунства, про яке ми знаємо чимало із останньої війни, то за твердженням військових фахівців воно становить тепер приблизне відношення, як 1 до 1000.

Під кінець треба ще пригадати, що від 1953 року між Південною і Північною Кореями нема ніякого договору про мир, а зобов'язує покищо й надалі тільки „припинення воєнних дій", і тому нам доводиться не раз читати про „порушення такого припинення", чи б пак, більші або менші зударі з'єднань.

Військові аналітики не вірять, щоби Кім Іль Сунг отримав якусь значну допомогу від СССР чи Китаю і розпочав воєнні дії, подібно до дій із 1950 року, але припускають, що йому можуть дозволити на дещо більші „бойові бешкети", як досі. Бо власне в Кореї, подібно як і у В'єтнамі, нові евентуальні воєнні дії слід буде розглядати не як зовнішню агресію, а як цивільну війну, поширену у своєму вияві.

Але одне в цьому обширі є найосновнішим: Корея розташована близько Японії і будь - які воєнні дії матимуть своє відлуння і в цій країні. І під таким кутом, кажуть американські стратеги, треба буде розглядати і вирішувати ролю ЗСА в Кореї у майбутньому.

Арафат мав розмову з совєтським представником

Дамаск. — Представники Палестинської Визвольної Організації, очоленої Ясіром Арафатом, перевели в неділю, 22-го червня ц.р. розмови з совєтською делеґацією, яка під теперішню пору перебуває у Сирії і яку очолює Боріс Н. Пономарев, член Президії ЦК КПСС. Змісту розмови не оголошено, а тільки подано, що темою переговорів обидвох делеґацій була справа тіснішої співпраці між Совєтським Союзом і ПВО. Після розмови з представниками СССР, Арафат в товаристві багатьох дипломатів арабського світу і членів амбасад держав комуністичного бльоку, взяв участь в церемонії заприсяження першої групи офіцерів Палестинської Визвольної Організації в числі 40 осіб, які закінчили військову академію в Сирії. Заприсяження відбулось з великою парадою в публічному парку на передместі Дамаску. У своїй промові Арафат перестерігав арабські країни перед Ізраїлем і обвинуватив державного секретаря Г. Кіссінджера, який, мовляв, „політично маневрує для того, щоб допомогти Ізраїлеві перетривати тяжкі хвилини".

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ

„Голос Ренати Бабак, оперовий інструмент"... – каже критик

Клівленд, Огайо. — У найбільшому цього стейту „Плейн Ділер" з 26-го травня ц. р. рецензат Роберт Фін пише про концерт мецо - сопрано Ренати Бабак:

– Її виступ у Пармі (Сень Йор гайскул) виявив, що вона посідає основний голосовий виряд для гарної кар'єри, яка одначе може бути обмежена через брак досвіду у все ще незвичних для цієї співачки західніх мовах та через та черезназагал старомодний підхід до речиталю, як засобу...

Її голос, в основному, великий оперовий інструмент, із розквітом гарних грудних тонів та з „горою", що своєю силою розпорошує канделябри. Співачка явно привикла до передачі первісних емоцій для великих відкритих просторів оперових заль.

Після втечі з Росії вона щойно почала співати в західніх мовах, а тому може і зрозуміло, що насправді не почувалася „вдома" у французькій, італійській, еспанській чи англійській мовах. Українські пісні, в яких співачка, очевидно, була повністю „в себе в дома", так мовно, як і музично, викликали найживішу відповідь великої авдиторії.

Піяніст Тома Гриньків грав доволі добре, але його гру ледве було чути у першій частині концерту, бо віко піяніна було закрите. Воно було мінімально відкрите в другій частині. Це трохи (хоч недостатньо) помогло, щоб одержати деякий баланс".

Ось голос американського фахівця. Спостереження українського учасника треба починати ствердженням: тільки велика мистецька марка співачки та її й учасників велика ідея могли доконати цього „метеорологічного чуда в Пармі", з 25-го травня: майже по береги заповнити неохолоджену простору залю (в 1800 місць) — при температурі 87 ступенів Ф. і такій же високій вогкости. Концерт починався у найбільшу спеку о год. 4:30 сполудня. У справжніх політичних еміґрантів, є ідея і амбіція по кінець 1976-го року завершити Гарвардський Центр Українських Студій — кузню наукової зброї для перемоги української правди - Науково-Дослідним Інститутом Гарвардського Університету.

Для цієї великої ідеї свідомі себе і своїх завдань українці вже вивінували в Гарварді три катедри українознавства та зібрали вже пів мільйона долярів — із потрібних двох мільйонів — на вивінування Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету... Для цієї ідеї учасники концерту Ренати Бабак, яка співає в користь Інституту, відбули під час концерту добровільну „турецьку купіль в одягах", а найвірніші потім ще відбули одну таку „купіль" у кафетерії св. Йосафата, де в час скромного прийняття — зустрічі для співачки мали змогу привітати її від своїх організацій, подякувати їй за мистецький пир з естради та одержати пропам'ятні автографи. Зворушена співачка заявила, що вона почувається як у найближчій родині та обіцяла дальшу працю для української культури й науки, з метою ширити правду про Україну. Під цим оглядом — як на концерті ствердили вихованець Гарвардського Центру, Андріян Сливовицький та речник клівлендських українців, мґр Василь Ліщинецький — шляхи прогарвардських українців і Ренати Бабак зійшлися в силу неминучої закономірности. І цей природній союз обом сторонам вийде в користь. Треба ще з радістю віднотувати, що з нагоди концерту нашої оперової зірки Ренати Бабак в Клівленді поодинокі громадяни стейту Огайо склали свої пожертви на Фонд Катедри Українознавства, що в загальній сумі становить 6.255.00 дол.

В закінченні — критика з народу. Перед цим концертом (як і перед концертами інших солістів) можна було почути голоси: „Насправді йду з обов'язку. Що вже може дати — цікавити одним одна людина на сцені?!"...

Виступ Ренати Бабак нівечать такі заяви... „На сцені було стільки дійових осіб, світів і середовищ, скільки їх у піснях та акторських креаціях люди... Не буде ніякого перебільшення сказати, що висока температура на залі помітно зростала від руху і дії цієї одноосової опери на сцені. Концерт закінчився квітами і могутнім акордом авдиторії, яка справила співачці довготривалі овації, стоячи.

Велика вдячність належиться тим, що своєю працею, чи жертвенністю причинилися до успіху імпрези, а головно: Степанові Зорієві, керівникові радіопрограми УВФ — за сумлінне заповідання імпрези; пароховї церкви св. Йосафата, о. Ярославу Сіркові — за безплатне відступлення кафетерії для зустрічі співачки з громадою; Мотьці Свириденко та паням з її господарської дружини при православній церкві св. Володимира, — за приготування вечері; всім паням членкиням і прихильницям Фонду Катедр Українознавства — за приготування печива і допомогу під час зустрічі. А голові Клівлендського Відділу ФКУ — інж. Василеви Лагошнякові та його братаниці — секретарці Комітету ФКУ, мґр Орисі Лагошняк... хіба Бог заплатить. Бо тільки він знає, скільки труду цих двоє людей вклали в цю імпрезу та вкладають увесь час у побудову нашого Наукового Центру в Гарварді.

О. Гайський

Капеля Бандуристів ім. Шевченка у Гартфорді

„Наша пісня, наша слава не вмре не загине" —Т. Шевченко. Українське громадянство стейту Конектикат, як рівнож і не-українці мали нагоду знову зустрічати в Гартфорді славну Капелю Бандуристів ім. Шевченка, під диригентурою маестра Г. Китастого . Концерт відбувся 21-го травня у величавій театральній залі Бушнелл Меморіял.

Капеля Бандуростів це — справжній амбасадор української чарівної пісні на еміґрації. Це нос її традиційної української бандури, нашої славної минувшини. Немає нічого більш емоційного, як наша пісня.

Не подаю поодиноких точок, бо партитура є всім відома в поодиноких місцевостях із турне Капелі Бандуристів. Далекий я від критики, бо вважаю, що ця справа належить музикологам. Та все ж треба звернути увагу на надмірну скромність бандуристів, а треба було зробити відповідний пролог з підкресленням, що Капеля Бандуристів, це не Капеля з Детройту, а Капеля з Києва, що має особливе значення не тільки серед українців, але й серед неукраїнських етнічних національних груп.

Концерт був успішним, тим більше коли ще взяти до уваги, що це був будний день. Публіка хоч і не була надто великою, та все ж задовільною, щирочутливою, яка оваційно вітала появу на сцені Капелю Бандуристів, та поодинокі їхні точки.

В імені стейтової громади вітав бандуристів голова місцевого Відділу УКК, а молоді дівчатка в українських народних строях піднесли маестрові Г. Китастому та його Капелі квіти.

П. Ш.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ЯРОСЛАВИ АННИ ГАНКЕВИЧ
складаємо 10.00 долярів
на будову церкви св. Юра.

Високоповажаній Рідні, наші найсердечніші співчуття.
Мирослав Б. і Ізидора БОЯРСЬКІ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, ТАТА і ДІДУНЯ

бл. п.
МИХАЙЛА ПОТОЧНЯКА

буде відправлена
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
в суботу, 28-го червня 1975 р.
о год. 9-ій ранку
в Українській Католицькій Церкві
св. Івана у Випані, Н. Дж.

Дружина — ІВАННА
доня — ІРИНА ШАРУНОВИЧ з мужем АНТОНІЄМ і дітьми ДАРЦЕЮ, БОГДАНОМ і АЛЕКСАНДРОМ
Син — ЮРКО з дружиною ІРЕНОЮ і дітьми АНТОНІЄМ і ЛІДОЮ
Просимо про молитви за спокій душі Покійного.

✝

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що 30-го травня 1975 року в Торонті, Канада, відійшов у Вічність
наш Незабутній ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДО
бл. п. ЮРІЙ (ГЕОРГІЙ) ПЯСЕЦЬКИЙ

Народжений 12 квітня 1903 року в Україні, похоронений 2 червня 1975 року в Торонті, Канада.

ПОМИНАЛЬНІ БОГОСЛУЖЕННЯ в сороковий день смерти будуть у ВІВТОРОК, 8 ЛИПНЯ 1975 Р., о год. 8 ранку, у Торонті, в церкві св. о. Миколая, в Оттаві і в Дірборн, Міш. ЗСА.

Молитов просять:
ОЛЬГА — дружина
ВОЛОДИМИР — син з дружиною ЛЮБОМИРОЮ
ОКСАНА — дочка
ЛЕВ і ОЛЕНКА — внуки
Родина в Україні, ЗСА і Канаді

УКРАЇНСЬКИЙ МІШАНИЙ ХОР „СУРМА" у ЧІКАҐО
ділиться сумною вісткою,
що їх улюблений Диригент

✝

Проф. ІВАН ТРУХЛИЙ

незаступимий вчитель найкращої інтерпретації народньої пісні на еміґрації, колишній диригент Республіканської Капелі, професор гімназій та університету, незрівнянний приятель молоді, великий суспільник і мистець —
дня 21-го травня 1975 року відійшов у Вічність у Чікаґо.

ПОХОРОН відслужено в Чікаґо та Бавнд Бруку, Н. Дж., — де й зложено Тіло Покійного на віки.

Управа та члени хору „Сурма" висловлюють щирі співчуття Вельмишановній Дружині Покійного Професора, п-ні Катерині та синам: ВП. д-рові Юрієві та ВП. д-рові Василеві з Дружинами глибинні співчуття, а замість квітів, пересилають 100.00 дол. на Український Православний Цвинтар-Пам'ятник у Бавнд Бруку, Н. Дж.

За Управу:
д-р Володимир Мінкович, голова
Марія Гарасовська-Дичишин, секретар

✝

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що в п'ятницю, 20-го червня 1975 року, упокоїлась в Бозі, на 80-му році життя, моя Найдорожча МАМА

ЕМІЛІЯ ВАМБУКАТ
уродж. КРИВИЦЬКА

нар. в Сасові, пов. Золочів, Україна.

ПАРАСТАС — в понеділок, 23-го червня 1975 р., о год. 7:30 ранку в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться у вівторок, 24-го червня 1975 р. з того ж заведення, до церкви св. Юра в Ню Йорку, а опісля на цвинтар Оливна Гора в Маспет, Н. Й.

Горем прибитий —
син РОМАН
і РОДИНА

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

СВ. П. ПРОФ. ІВАНА ТРУХЛОГО

відправиться в пам'ять Покійного
СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ
в ЦЕРКВІ СВ. ТРОЙЦІ при 259 Broom Street, New York, N.Y.
в неділю, 29 червня 1975 р., о год. 10-ій ранку

Проситься всіх Хористів, що знали Професора, прибути на СПІВАНКУ, яка відбудеться в церкві св. Тройці, в СУБОТУ, 28-го ЧЕРВНЯ 1975 р., о 6-ій годині вечора. Диригент — д-р ВАСИЛЬ ТРУХЛИЙ.

РОДИНА ТРУХЛИХ

Пам'яті Івана Т. Китастого

Вранці 4-го червня о год. 6.30 після кількох місяців важкої хвороби помер людинолюб — Іван Трохимович Китастий.

Іван Китастий старший брат композитора і дириґента Гр. Китастого, народився 21-го липня 1902 р. в селянській родині, в Кобеляках на Полтавщині. Він ще у дитинстві виявив непересічні здібності в музиці й любов до церковного співу. І тому, після закінчення народньої школи батько віддав Івана в науку до Видубецького манастиря в Києві, де він студіював гру на скрипці та дириґентуру в композитора Манця.

Ще учнем у манастирській школі Іван Китастий був найкращим іспопатчиком при архиєреї, а закінчивши освіту на 21 році життя, став дяком та дириґентом церковного хору.

В період безбожної московсько-комуністичної влади Іван Китастий одночасно зі служботю в церкві був змушений заробляти на життя кравцем. У 1932 р., коли комуністична влада зруйнувала в Україні церкви, знищила селянські господарства і викликала штучний голод, Іван Китастий, рятуючи життя, переїхав на працю в Донбас. Коли в Києві в 1936 р. реорганізувалася Капеля Бандуристів у республіканську й був відкритий конкурс на кращих бандуристів, Іван Китастий став членом капелі бандуристів ім. Т. Шевченка. В час Другої світової війни Капеля відновила мистецьку діяльність, і Іван Китастий концертував з нею по правобережній Україні, а потім у Німеччині, й разом з Капелею потрапив до концентраційного табору. Після війни переорганізувана й відновлена Капеля у поширеному кладі стала пропаґувати українську культуру в західньому світі. В той час Іван Китастий у капелі бандуристів був провідним бандуристом та педагогом на пробах у час відсутности дириґента.

У 1949 р. Іван Китастий разом з Капелею переселився до Детройту й вільний час від заробітчанства віддавав Капелі, а з 1951 р. ще й став дириґентом у новоствореній катедрі УАПЦ. Як кращий бандурист і дириґент Ів. Китастий керував вивченням нового репертуару в час відсутности мистецького керівника. Крім цього він з великим замилуванням навчав дітей церковного і світського співу в школі релігії й українознавства ім. Л. Українки. Він також був найщирішим жертводавцем на будову нового храму св. Покрови. Безкорисно виступав, як бандурист на різних національних святах, любив молодь і жертвував для неї свій час відпочинку.

Велика кількість українців метрополії Детройту проводжала й прощала Івана Китастого на вічний спочинок. Похоронну панахиду відправляли священослужителі: протопресвітер Федір Білецький, протопресвітер Михайло Куданович, протоієрей Нестор Столярчук, протоієрей Віталій Метулинський, а прощальну проповідь виголосив Первоієрарх УАПЦ Митрополит Мстислав.

Після панахиди, над могилою покійного прощальне слово від Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка сказав соліст капелі Євген Цюра, а після нього бандуристи-побратими, на прощання з покійним під керівництвом композитора Гр. Китастого проспівали мелодію на слова Б Лепкого „Чуєш, брате, мій".

Після похорону в залі катедри св. Покрови відбулася поминальна трапеза на якій з промовами виступали: голова парафіяльної ради Ф. І. Федоренко, директор Школи Українознавства проф. Сивик, настоятель Чікагської парафії о. Ф. Білецький, настоятель парафії з Рочестеру о. М. Куданович голова місто-ропольітальної філії УККА інж. Петріна, композитор Гр. Китастий, настоятель парафії у Віндзорі о. В. Метулинський, письменник М. Приходько. Лідія Китаста відчитала спомини Петра Китастого — сина покійного. а закінчив трапезу настоятель катедри св. Покрови о. Н Столярчук Всі промовці відзначили морально-релігійні прикмети та віддану працю Івана Китастого для добра народу а також висловили глибоке співчуття дружині Ганні Китастій, сину Петрові, братові Григорію, невістці Лідії, внукам молоді й українській громаді Детройту

Ст. Федоріівський

На Союзівці почалися...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

студентів середніх шкіл та університетів. В програмі, якою проводила п-і Віра Струк, виступали: мішаний хор „Молода Україна" під мистецьким керівництвом проф. Володимира Третяка; танцювальний ансамбль „Чайка" під мистецьким керівництвом Зої Граур-Корсунь; вокально-інструментальний квартет „Одеса"; група вокалісток - пластунок „Волошки"; і талановита молода піяністка Ляриса Крупа. Ансамблі, зорганізовані з ініціятиви самої молоді, виказали високий мистецький рівень та оригінальність в інтрепретації поодиноких точок, що слід завдячувати у великій мірі їхнім мистецьким керівникам. Цілою групою опікується Батьківський комітет під проводом п-і Тамари Веремієнко.

Після програми, яка закінчилась виконанням гуцульського танку „Верховина" ансамблем „Чайка", управитель Союзівки Володимир Квас висловив подяку і признання виконавцям та їхнім опікунам під гучні оплески глядачів. До танців під час забави приграває інструментально-вокальний квартет „Одеса" в складі: Євген Дума, Микола Литвин, Омелян Коцупей, Анатолій Мостровський.

Ціни на продукти широкого вжитку зросли тільки на 0.4 відсотка

Вашінгтон. — Департамент праці в п'ятницю, 20-го червня, повідомив, що продовжується сповільнення в інфляції, бо протягом травня ціни на продукти широкого вжитку зросли тільки на чотири десятих одного відсотка, що становить одно з найменших збільшень в цих цінах від липня 1973-го року. Ці ціни в травні зросли б навіть ще менше, але протягом того місяця досить подорожіла бензина та волове м'ясо. Департамент праці також повідомив, що протягом травня покупна спроможність пересічного американця зросла на 4.4 відсотка. До цього головним чином спричинилося те, що заробітні платні зросли майже так само як і ціни, а крім того зменшилися федеральні податки. Як відомо, Конгрес проголосував, а президент Форд підписав закон, яким зменшено федеральні податки за 1975-ий рік на 8.7 більйона долярів.

Військова хунта підтримує демократичну систему в Португалії

Лісбона. — Після одного тижня нарад і кризових ситуацій в столиці, військова хунта опублікувала декляраціїю, в якій стверджує, що португальські військові кола підтримують концепцію плюралістичного демократичного суспільства і категорично відкидають політику насильних методів у змаганні за соціяльні реформи. Зокрема вони відкинули засаду диктатури пролетаріяту, яку намагаються просунути португальські комуністи. Здійснення програми демократичного соціялізму має статися мирним, еволюційним шляхом, а не з допомогою революції.

Військова хунта підтвердила у своїй декляраціі свою готовість додержуватися прийнятих міжнародних зобов'язань, зокрема, коли йдеться про місце і ролю Португалії в оборонній системі НАТО. Хунта не розв'язала, однак, дві справи, які спричинили кризову ситуацію, а саме справи соціялістичного органу „Республіка", захопленого комуністами і справи католицької радіостанції, також захопленої комуністами. Покищо нічого не відомо, як ці дві справі будуть розв'язані.

Багато уваги в деклярації хунти присвячено питанню економічного положення в країні. Військова хунта відверто з'ясувала важку економічну ситуацію в Португалії, заповідаючи програму дальших ощадностей та значних обмежень. Стверджуючи конечність активности партій, хунта в деклярації ствердила, що португальські партії „складуть свій іспит" власне на шляху свого конструктивного вкладу у розвиток португальського економічного життя і у поправу поганої господарської ситуації.

Деклярація хунти викликала протестну акцію екстремних лівих кіл, які хотіли, щоб хунта ліквідувала всі партії і щоб політична система Португалії формувалася за зразком так званих „народних демократії". тобто хотіли, щоб хунта штовхнула Португалію на шлях совєтського сателітства.

Збірник „Підгаєцька Земля" появиться у 1976 р.

Головний Комітет Підгаєчан відбув наради, на яких обговорювано кінцеву фазу редагування Збірника. Наради відбулися в Детройті, 24-го травня ц. р., в яких взяв участь голова редколеґії Збірника проф. В. Колодчин, проф. д-р З. Стельмах, В. Паліж, Дм. Сулима, мгр В. Ліщинецький, В. Кудла, д-р М. Задойний, О. Макогін, І. Палка, Ф. Фурда і Ф. Колодчин. Попередні наради Головного Комітету відбулися в Торонто 27-го квітня ц. р., на яких було накреслені певні пляни праці. Голова, інж. В. Колодчин, відкриваючи наради, висловив своє вдоволення з вислідів праці, як Головного комітету так, і місцевих комітетів у різних країнах. Є, також, комітети та поодинокі земляки, які не зовсім належно вив'язуються з обов'язків — як члени Підгаєцької громади, це не добре. В загальному, організація земляків, збірка фондів, матеріяли до друку — є в задовільному стані. Завдяки проф. д-ві З. Стельмахові переборено труднощі репродукції образу Матері Божої в Зарваниці.

Образ по-мистецьки виконаний, з автографом — Патріярх Йосиф Сліпий, має неабияку історичну вартість. Голова редколеґії проф. д-р Т. Гунчак поінформував про працю редколеґії. З архівів у Відні і Кракові він придбав дуже цінні матеріяли про Підгаєччину, які опрацьовує. Деякі ділянки з браку джерельних матеріялів, чи авторів, створюють труднощі. Бракує описів сіл. Висловив сподівання, що ці всі труднощі будуть переборені до кінця цього року, а поява Збірника передбачена у 1976 році.

Василь Паліж говорив про організаційні справи. Через „Слово Підгаєчан" втримується живий зв'язок з-понад 1000 земляками. За час від останніх нарад одержано понад 350 листів і пожертв. Деякі Комітети відстають у співпраці і їхню бездіяльність треба якось зрушити.

Дмитро Сулима поінформував про стан каси, якої позитивне сальдо на 23-го травня було — 18,554,24 дол. До цього ще треба додати понад 200 фунтів в Англії та ще деякі незаписані на цей день приходи. При обговорюванні порушених справ забирали слово: мгр В. Ліщинецький, Ф. Колодчин, І. Палка, д-Т. Гунчак. Наради узгіднили деякі розбіжності та намітили пляни праці на майбутнє.

О. Макогін

Ой нема то краю, краю...

(Продовження з 1-ої стор.)

переробленого й оформленого по-мистецькому (до речі, все за пляном дир. Володимира Кваса) „Ужгороду". Одноліжкові й дволіжкові кімнати з килимами, різьбленими сволоками, іконками в дереві, навіть лямпами з дашками, з вигідними ваннами й душем. Житлові кімнати займають два поверхи, але сама вілля здається 4-поверховою, завдяки прегарному декоративному оформленню: вікна з різьбами в дереві, витяті з дерева ялинки, різьблений помистецькому бальков, різьблене піддашшя; центральний вхід викладений диким каменем різної форми й барви (і де його набрали!) та ще й прикрашений велетенським кам'яним клиновим колом. „Знайшов його у нетрях, на нашій території", — розповідає Володимир Квас, лише не каже, як ті 100 пудів, кажучи „по-старокрайовому", викотили на гору і вкотили в „Ужгород". Ця вілля така гарна, що з неї треба чимскорше видати поштівку, її оглядатимуть туристи, як казкову будову „Світу Волта Діснея" на Флориді.

„Чернівці", церква-каплиця св. Володимира, маєстатичний „Київ", затишний по-родинному привітний „Львів", де побільшили величку залю, покрили навіть дах шклом, щоб було повно світла для світлої радости дітей. Повертаючись до центру Союзівки, зауважую, що там значно поширили місця паркування, зробили їх двоповерховими (як саме — завітайте, подивіться), бар'єри викладено диким камінням, уміло використано якісь давні рури... Все нагадує, що ми не тільки в Кетскільських горах, а й на американській Гуцульщині.

Повз розкішну віллю „Полтава" (ще б ні, скільки дала Україні Полтавщина і скільки вона втратила для Соборної України!) і типову, колибного типу „Трембіту", зупиняємось біля великої „Веселки" над басейном, де вже є велика група гостей. „Веселка" мистецьки оформлена різьбами, стінним розписом, про що раніше писали, але й тут новина: праве крило будови значно продовжене, виведено кам'яний комин, відкрито новий кіоск для кращої, швидшої обслуги гостей. Навіть танцювальну площу переробляють, щоб легше було іти у плавному вальсі і в модерному танку (цікаво, все більше молоді починає наново пізнавати й любити вальси, танго...).

Ось чому „Союзівка" зростає. Навіть біля кухні — і там є новина: колись за стіною, що виходить у ліс, складали різний непотріб. Недавно там зробили масивну, кам'яну прибудівку, і ось наслідок: лантухи картоплі, цибулі й ін. добра лежать не в штучних холодильниках, а так, як і на свіжому повітрі, але температура там прохолодна, і навіть взимку не спадає нижче 40.

Внизу, за кортами, маячить вілля „Одеса" — символ українського Чорного моря. А ще нижче, в ніжному тумані — підіймаються 5 козацьких дерев'яних веж та збоку — висока дерев'яна вежа - дзвіниця. Вони живцем вписалися в далекі гори, в краєвид Союзівки, і так же живцем впишуться у серця вірних: це українська громада Кергонксону будує за талановитим проєктом мистця-архітекта Р. Жука з Монтреалю церкву св. Трійці. Це — феєрія з залізобетону, каменю й дерева. Могутні бальки спадають віялом, хвостом чарівного павича від центру, де високо вгорі спливає навіть не сонячне світло, а саме небо на те місце, де стоятиме вівтар. Українська католицька церква св. Трійці стане, без сумніву, місцем молитви і паломництва, також американських туристів. Це нове слово в церковній українській архітектурі, поєднання традицій з новою технікою, поєднання Божого храму з низовим великим приміщенням, для Рідної Школи... Як довгі лави смерічок ведуть мандрівника знизу вгору, до Союзівки, так тут довгі ряди колон вестимуть людину до Непізнаного Творця.

Зростає Союзівка, зростає український Кергонксон, зростає українська сила.

У наші непевні часи сильні можуть мати до слабих співчуття, але не респект. Українська спільнота в Америці й Канаді йде милевими кроками вперед до гідного місця серед етнічних спільнот країн свободи й добробуту. Сенатор Павло Юзик, головний директор УНС на Канаду, — в Канаді, і д-р Михайло Яримович в Америці; сотні працівників - українців у федеральному й провінційних урядах у Канаді — і сотні професорів - українців у вищих школах у Америці; НТШ, УВАН, Гарвард... Прибуття до нашого полку з Нескореної України мистецької родини Колесників, оперної зірки Ренати Бабак, Даян і Юрія Мазуркевичів... схід нової оперної зорі в Канаді Анни Чорнодольської (до речі, буде цього літа виступати на Союзівці)... і ось української спільноти до вер— найновіший доказ ходу шни — надзвичайна церква св. Трійці в Кергонксоні, біля в'їзду на Союзівку...

У цьому загальному потоці гону вперед особливе місце займає УНСоюз, і особливе місце, поряд із іншими українськими оселями — займає Союзівка, українська перлина у привітних кетскільсько - ворохтянських горах.

Імпровізація, але плянована

На робочому столі в управителя Союзівки Солодимира Кваса лежить адресар з, мабуть, тисячами прізвищ. Це не приватна збірка — це ділові, трудові зв'язки. Не вгавають телефони, відвідувачі, приходять працівники, запитують, радяться...

Все йде за пляном, якого не помітно назовні, і навіть імпровізація нашвидку — не без пляну, бо тут взяті до уваги кожний день і навіть кожна година з однією метою: якнайкраща обслуга гостей. Які рамки імпровізації? Виявилось, що для якоїсь справи не досить трьох юнаків, і п. В. Квас посилає туди „підкріплення". Ніяк не вдається „зловити" телефоном солістку опери п-і Ренату Бабак, ну, що ж, коли десь виїхала — місце її виступу буде вчасно замінене іншим оперним співаком. Але виступ запланований на таку то дату, і він відбудеться за пляном, випрацюваним до деталів.

Потелефонуйте: (914) 626-5641, і вас поінформують до подробиць про ціни (в середньому між 100 і 140 дол. тижнево, з помешканням, здоровим харчуванням і культурними розвагами), про години харчування, про культурні розваги, про спортові гри.

Для прикладу: 8 г. до 9,30 ранку — снідання, для „пізніх Іванів": з 9,30 до 10 ранку — неповне снідання: 12,30 — 1,30 обід.; 6 — 7, вечеря. Такий щоденний розпорядок має свої відміни в неділі і свята.

(Продовження буде)

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПАВЛО ВАШУК, член УНС Відд. 292 Б-ва Св. Ів. Хрестителя в Детройті, Мич., помер 25-го травня 1975 р. на 81-му р. життя. Нар. в 1893 р. в Україні, став членом УНСоюзу в 1925 р. Полишив в смутку дружину Ксеню, троє дітей Володимира, Івана, Олену, 18 внуків і трьох правнуків. Похорон відбувся 27-го травня 1975 р. на цвинтарі св. Францішка в Фінікс, Арізона.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федик, секр.

ІВАН І. ВАРАНІС, член УНС Відд. 409 Б-ва св. Івана в Суммор, Па., помер 4 червня 1975 р. на 74-му р. життя. Нар. в 1900 р., став членом УНС в 1941 р. Полишив в смутку дружину Марію і сина Євгенія Михайла. Похорон відбувся 6 червня 1975 р. на цвинтарі свв. Кирила і Методія в Олифант, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Є. Боланд, секр.

АНАСТАЗІЯ ОНИШКО, членка УНС Відд. 467 Т-ва Молода Україна в Джонставн, Па., померла 10 червня 1975 р. на 80-му р. життя. Нар. в 1895 р. в Лімні, Україна, стала членкою УНС в 1944 р. Полишила в смутку три дочки і двох синів. Похорон відбувся 13 червня 1975 р. на цвинтарі Грандвю в Джонставн, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секр. Відділу

ВАСИЛЬ ПІНДОР, член УНС Відд. 102 Б-ва свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо, помер 15 червня 1975 р. на 81-му р. життя. Нар. в 1894 р. в Захід. Україні, став членом УНС в 1930 р. Полишив в смутку дружину Марію, синів Стефана, Володимира, Андрія, дочку Гелену і 7 внуків. Похорон відбувся на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Бобечко, секр.

АНТІН ҐАЛАМАҐА, член УНС Відд. 45 Т-ва Любов в Філядельфії, Па., помер 21-го травня 1975 р. на 80-му році життя. Нар. в 1895 р. в Бродах, Україна, став членом УНС в 1917 р. Полишив в смутку дочки Мирославу, Лілю і Віру. Похорон відбувся 24 травня 1975 р. на цвинтарі св. Марії в Факсчейсі, Філядельфія, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секр Відділу

ВОЛОДИМИР ГАРАСИМОВ, член УНС Відд. 8 Т-ва Подільська Січ в Йонкерсі, Н. Й., помер на 81-му р. життя. Нар. в 1893 р. в Україні, став членом УНС в 1934 р. Полишив в смутку дружину Анну, дочку Ольгу, сина Петра, вісім внуків та чотирнадцять правнуків. Похорон відбувся 12 червня 1975 р. на цвинтарі Окленд, Йонкерс, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
М. Кульчицька, секр.

МАРІЯ ВАСЬКО, членка УНСоюзу Відд. 230 Б-ва св. Івана Хрестителя в Янґставн, Огайо, померла 18-го квітня 1975 р. на 65-му році життя. Нар. в 1910 р. Воробцю, Україна, стала членкою УНС в 1936 р. Полишила в смутку двох синів Филипа і Данила та дочку Ольгу. Похорон відбувся 23 квітня 1975 р. на цвинтарі Кальварія в Янґставн, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
П. Ліщук, секр

ІВАН ВОЛОШИН, член УНС Відд. 123 С-ва св. Марії в Скрентон, Па., помер 28-го травня 1975 р. на 75-му р. життя. Нар. в 1901 р. в Тенятині, пов. Сокаль, Україна, став членом УНС в 1934 р. Похорон відбувся 30-го травня 1975 р. на Українському Православному цвинтарі св. Михаїла в Скрентоні, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Голик, секр.

ДМИТРО СТЕПІНИ, член УНС Відд. 130 Б-ва св. Володимира в Ню Йорку, Н. Й., помер 22 травня 1975 р. на 82-му році життя. Нар. в 1893 р. в Україні, став членом УНС в 1933 р. Полишив в смутку дружину Михайлину, дочки Джін і Павлину. Похорон відбувся 27 травня 1975 р. на цвинтарі Цинрес Гіл в Брукліні, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Ю. Юрків, секр.

МАРІЯ МАЛАХОВСЬКА, членка УНС Відд. 464 Т-ва ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., померла 15 квітня 1975 р. на 79-му р. життя. Нар. в 1896 р. в Лази, пов. Ярослав, Україна, стала членкою УНС в 1959 р. Полишила в смутку мужа Михайла, три сини, одну дочку, дві сестри, 12 внуків і сім правнуків та близчу і дальшу родину. Похорон відбувся 18 квітня 1975 р. на цвинтарі св. Григорія в Ошаві, Онт.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Хомин, секр.

Д-Р. СТЕФАН СТЕК, член УНС Відд. 361 Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н. Й., помер 20 квітня 1975 р. на 73-му р. життя. Нар. в 1901 р. в Черчу, Україна, став членом УНС в 1950 р. Полишив в смутку дружину Еріку, сина Данила. Похорон відбувся на цвинтарі Пайнлавн Меморіял Парк в Лонґ Айленд Сіті, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Кучма, секр.

ВАСИЛЬ П. СВИСТУН, член УНС Відд. 361 Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н. Й., помер 11 травня 1975 р. на 55-му р. життя Нар. в 1920 р. в Ню Йорку, Н. Й., став членом УНС в 1945 р. Полишив в смутку двох синів Івана і Михайла. Похорон відбувся 15 травня 1975 р. Лонг Айленд Національному цвинтарі в Фармінґдейл, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Кучма, секр.

АННА МАДРИҐА, членка УНС Відд. 47 Т-ва ім. Ольги Басараб в Бетлегем, Па., померла 24-го травня 1975 р. на 70-му р. життя. Нар. в 1905 р. в Україні, стала членкою УНС в 1923 р. Полишила в смутку 1 дочку Голді двоє внуків, одного правнука, дві сестри і трьох братів. Похорон відбувся 28 травня 1975 р. на цвинтарі св. Йосафата в Геллертові, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
А. Гарас, секр.

РОМАН КОСОНОЦЬКИЙ, член УНС Відд. 172 Тва ім. Івана Франка в Випані, Н. Дж., помер на 72-му році життя. Нар. в 1903 р. в Богородчанах, Зах. Україна, став членом УНС в 1949 р. Полишив в смутку двох синів Володимира і Степана з родинами. Був контрольором 172 Відд. через 4 роки. Похорон відбувся 24 травня 1975 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Осадчук, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7320. Тарзан продовжує розшук

Чоловік, за яким я розшукую, може згинути, якщо ми не продовжуватимемо нашого маршу!

Злі духи появляються разом із Місяцем!.. Ми спатимемо на гіллях дерев!

Може вони можуть спати, але я не можу!

Я подорожуватиму в тому самому напрямі, в якому ми йшли досі!